

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

التكفير وضوابطه

Al-Takfīr wa-Ḍawābiṭuhu

Takfīr Reguli și limite

Ṣāliḥ ibn Fawzān
al-Fawzān

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Şalih ibn Fawzān al-Fawzān

Takfīr: reguli, condiții și limite

Cu un comentariu al șeicului ‘Abd al-‘Azīz ibn Bāz

التكفير وضوابطه

Al-Takfīr wa-Ḍawābiṭuhu

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid

România · 2026

Titlul original: التكفير وضوابطه

Ediția I

Institutul Tawhid · <https://www.tawhid.ro>

Textul arab al citatelor coranice: Tanzil Project, text 'uthmānī, licență Creative Commons Attribution 3.0 (CC BY 3.0). Textul arab este reprodus fără modificări. <https://tanzil.net> · <https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Detaliu de legătură de carte · India, secolul al XVII-lea. The Metropolitan Museum of Art, 55.121.10.45 · CC0 / domeniul public.

Cuprins

1	Unitatea comunității și răspunderea pentru cuvinte	1
2	Semnele oamenilor Sunnei și ai comunității	10
	Un principiu al oamenilor Sunnei și ai comunității	12
3	Urmările apariției grupărilor rătăcite	13
4	Acuzațiile de abatere, inovație și necredință	16
	Ce este fișq și când este musulmanul fâsiq?	16
	Învățătura Khawārij despre cel care săvârșește un păcat major ..	17
	Judecata oamenilor Sunnei asupra păcatului major	17
	Dovezi că fâsiq nu iese din credință	19
5	Inovația religioasă și judecarea ei	22
	Cunoașterea valorii și a locului învățaților	24
	Felurile inovației religioase	26
6	Takfir: feluri și reguli	27
7	Paza limbii și verificarea știrilor	32
	Datoria de a da un sfat sincer	36
	Comentariul șeicului ‘Abd al-‘Azīz ibn Bāz	38
	Glosar	43
	Bibliografie	44
	Indice	45

1 Unitatea comunității și răspunderea pentru cuvinte

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător.

Lauda Îi aparține lui Allah. Îl laudăm, Îi cerem ajutorul și iertarea și căutăm adăpost la Allah de răul sufletelor noastre și de relele faptelor noastre. Pe cel pe care Allah îl călăuzește nu îl poate rătăci nimeni, iar pe cel pe care El îl lasă în rătăcire nu îl poate călăuzi nimeni.

Allah Preaînaltul a spus:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ

لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ^{قُلْ} وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ

وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿١٠١﴾

„O, voi care credeți! Temeți-vă de Allah și spuneți vorbe drepte, pentru ca El să vă îndrepte faptele și să vă ierte păcatele. Cine ascultă de Allah și de Trimisul Său a dobândit o izbândă măreață.”

Coran 33:70-71

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ﴾

„Noi l-am creat pe om și știm ce îi șoptește sufletul său; Noi suntem mai aproape de el decât vena sa jugulară. Cei doi primitori primesc, așezați de-a dreapta și de-a stânga. El nu rostește niciun cuvânt fără să aibă lângă el un supraveghetor pregătit.”

Coran 50:16–18

﴿تَلْقَوْنَهُ بِالسِّنِّتِمْ وَتَقُولُونَ بَافْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هِينًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ﴾

„Îl primeați cu limbile voastre și spuneți cu gurile voastre ceea ce nu cunoșteți. Îl socoteați un lucru neînsemnat, însă la Allah el era un lucru grav.”

Coran 24:15 • Fragment coranic

Când Trimisul ﷺ i-a arătat lui Mu'adh, Allah să fie mulțumit de el, porțile binelui, i-a spus:

ألا أدلك على ملاك ذلك كله؟ قلت: بلى يا رسول
الله، فأخذ رسول الله صلى الله عليه وسلم بلسان نفسه،
وقال: كف عليك هذا، فقلت: يا رسول الله، وإنا
لمؤخذون بما نتكلم به؟ قال: ثكلتك أمك يا معاذ، وهل
يكب الناس في النار على وجوههم أو قال: على
مناخرهم إلا حصائد ألسنتهم

„Să nu-ți arăt ceea ce le ține pe toate acestea?” Am spus: „Ba da, Trimis al lui Allah!” Atunci Trimisul lui Allah ﷺ și-a prins limba și a spus: „Ține-o în frâu pe aceasta!” Am întrebat: „Trimis al lui Allah, vom fi oare trași la răspundere pentru ceea ce vorbim?” El a răspuns: „Să te piardă mama ta, Mu'adh! Oare altceva îi prăvălește pe oameni în Foc, cu fețele — sau a spus: cu nările — în jos, decât roadele limbilor lor?”

Al-Tirmidhī, nr. 2616.

Acestea fiind spuse: Allah, slăvit și preaînalt este El, i-a poruncit acestei comunități să fie unită și în bună înțelegere și i-a interzis dezbinarea și neînțelegerea. Allah, slăvit și preaînalt este El, a spus:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا

وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا^ج
وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ
قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ

مِّنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِّنْهَا^ق كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ

وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ^ج
الْمُفْلِحُونَ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا

جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ^ج

„O, voi care credeți! Temeți-vă de Allah așa cum se cuvine să vă temeți de El și să nu muriți decât fiind musulmani. Țineți-vă cu toții strâns de funia lui Allah și nu vă dezbinați. Amintiți-vă de binefacerea lui Allah asupra voastră: erați dușmani, iar El v-a unit inimile și, prin binefacerea Lui, ați devenit frați. Erați pe marginea unei prăpăstii de foc, iar El v-a salvat din ea. Astfel vă lămurește Allah semnele Sale, ca să fiți călăuziți. Să fie dintre voi o comunitate care cheamă la bine, poruncește ceea ce este drept

și oprește răul; aceștia sunt cei care izbândesc. Să nu fiți asemenea celor care s-au dezbinat și s-au contrazis după ce le-au venit dovezile limpezi. Aceștia vor avea o pedeapsă cumplită.”

Coran 3:102–105

El, slăvit și preaînalt este, a mai spus:

﴿إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيْعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِي

شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ﴾^ج

„Cu cei care și-au dezbinat religia și au devenit grupări tu nu ai nimic în comun. Judecarea lor Îi revine lui Allah, apoi El le va arăta ceea ce făceau.”

Coran 6:159

Înaintașii acestei comunități — companionii, urmașii lor și generațiile alese — au urmat această cale pe care Allah, slăvit și preaînalt este El, le-a poruncit să meargă. Ei erau frați care se iubeau, se sprijineau și trăiau în bună înțelegere. Allah Preaînaltul i-a spus Profetului Său ﷺ:

﴿هُوَ الَّذِي آتَاكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ وَالْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ
لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ

وَلَكِنَّ اللَّهَ آتَاكَ بِنَصْرِهِ إِنَّهُ وَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾^ج

„El este Cel care te-a întărit prin ajutorul Său și prin credincioși și le-a unit inimile. Dacă ai fi cheltuit tot ceea ce se află pe pământ, nu le-ai fi putut uni inimile, însă Allah le-a unit. El este Puternic și Înțelept.”

Coran 8:62–63 · Fragment coranic

Allah Preaînaltul i-a descris prin cuvintele Sale:

﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ
يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ
عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ
لَآئِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ
عَلِيمٌ﴾

„O, voi care credeți! Dacă vreunul dintre voi se leapădă de religia sa, Allah va aduce un neam pe care El îl iubește și care Îl iubește: smeriți față de credincioși, puternici față de necredincioși, luptând pe calea lui Allah și netemându-se de mustrarea vreunui mustrător. Acesta este harul lui Allah, pe care îl dăruiește cui voiește. Allah este Atotcuprinzător și Atoateștiutor.”

Coran 5:54

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ
 رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ
 وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ
 مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمِثْلَهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ
 شَطِئَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ
 الزَّרَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾

„Muhammad este Trimisul lui Allah, iar cei care sunt alături de el sunt aspri față de necredincioși și milostivi între ei. Îi vezi aplecându-se și prosternându-se, căutând har de la Allah și mulțumirea Lui. Semnul lor este pe fețele lor, din urma prosternării. Aceasta este descrierea lor în Tora; iar descrierea lor în Evanghelie este asemenea unei plante care își scoate lăstarul, îl întărește, apoi se îngroașă și se înalță dreaptă pe tulpinile sale, spre încântarea semănătorilor, ca prin ei să-i mânia pe necredincioși. Allah le-a făgăduit aceloră dintre ei care cred și săvârșesc fapte drepte iertare și o răsplată măreață.”

Coran 48:29

Profetul ﷺ i-a descris prin cuvintele sale:

مثل المؤمنين في توادهم وتراحهم وتعاطفهم كمثل
الجسد الواحد إذا اشتكى منه عضو تداعى له سائر
الجسد بالسهر والحمى

„Credincioșii, în iubirea, mila și compasiunea lor unii față de alții, sunt asemenea unui singur trup: când un mădular suferă, întregul trup îi răspunde prin veghe și febră.”

Muslim, nr. 2586.

المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضا

„Credinciosul este pentru credincios asemenea unei zidiri ale cărei părți se sprijină una pe alta.”

Muslim, nr. 2585.

Profetul ﷺ și-a împletit degetele.

Așa erau înaintașii acestei comunități — companionii, urmașii lor și generațiile alese. Se țineau de această cale dumnezeiască și o puneau în practică în toate treburile vieții lor. De aceea, atunci când s-a ivit tulburarea și au avut loc lupte între ei, nu s-au declarat unii pe alții necredincioși, păcătoși abătuți sau inovatori. Chiar dacă s-au luptat și au avut neînțelegeri, fraternitatea dintre ei a rămas. Nu se învinuiau reciproc de necredință, de abatere sau de inovație, nu se insultau și nimeni nu ataca credința și religia celuilalt. Dimpotrivă, erau frați care se iubeau.

Chiar și atunci când au apărut principiile grupărilor care se împotriveau oamenilor Sunnei și ai comunității — precum Khawārij, Rāfiḍa, Qadariyya și Murji'a — ei nu au părăsit această cale, ci au rămas o singură comunitate, așa cum i-a descris Profetul ﷺ:

لا تزال طائفة من أمتي على الحق ظاهرين لا يضرهم
من خالفهم ولا من خذلهم حتى يأتي أمر الله تبارك
وتعالى وهم على ذلك

*„Un grup din comunitatea mea va rămâne statornic pe adevăr.
Nu îi vor vătăma cei care li se împotrivesc și nici cei care îi
părăsesc, până când va veni porunca lui Allah, binecuvântat și
preaînalt este El, iar ei vor fi tot astfel.”*

Muslim, nr. 1920.

Ei puneau în practică și cuvintele Profetului ﷺ despre împărțirea acestei comunități în șaptezeci și trei de grupări, toate în Foc în afară de una. Când a fost întrebat care este acea singură grupare salvată, el a spus:

من كان على مثل ما أنا عليه وأصحابي

„Cei care urmează ceea ce urmăm eu și companionii mei.”

Al-Tirmidhī, nr. 2641.

Se țineau, așadar, de calea Trimisului ﷺ și a companionilor săi și, prin lauda lui Allah Preaînaltul, continuă să facă aceasta.

Semnele oamenilor Sunnei și ai comunității

Un semn al oamenilor Sunnei și ai comunității este că sunt uniți, fiindcă sunt frați. Nu se declară unii pe alții necredincioși, păcătoși abătuți sau inovatori; acestea sunt trăsăturile grupărilor rătăcite.

Un alt semn este punerea în practică a îndemnului Profetului ﷺ:

من يعيش منكم فسيرى اختلافا كثيرا، فعليكم بسنتي،
وسنة الخلفاء الراشدين المهديين من بعدي عضوا عليها
بالنواجذ وإياكم ومحدثات الأمور

„Cine va trăi dintre voi va vedea multe neînțelegeri. Țineți-vă de Sunna mea și de Sunna califilor drept călăuziți care vor veni după mine. Apucați-vă de ea cu dinții cei din urmă și feriți-vă de lucrurile nou introduse în religie.”

Abū Dāwūd, nr. 4607.

Ei urmează această cale dumnezeiască, ținându-se de Sunna Trimisului ﷺ, de Sunna califilor săi drept călăuziți și de calea înaintașilor dreptcredincioși. Și continuă să facă aceasta — lauda Îi aparține lui Allah. Chiar dacă sunt puțini, binecuvântarea și binele se află la ei.

Allah Preaînaltul i-a descris prin cuvintele Sale:

﴿وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ
اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ﴾

„Cei dintâi înaintași dintre emigranți și ajutoare și cei care i-au urmat în bunătate: Allah este mulțumit de ei, iar ei sunt mulțumiți de El. El le-a pregătit grădini pe sub care curg râuri, în care vor rămâne veșnic. Aceasta este izbânda mareață.”

Coran 9:100

Ei urmau cu bunătate calea emigranților și a ajutoarelor, se țineau de ea și puneau în practică vorbele lui Allah, slăvit și preaînalt este El:

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا
وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا
غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾

„Iar cei care au venit după ei spun: «Domnul nostru, iartă-ne pe noi și pe frații noștri care ne-au întrecut în credință și nu lăsa în inimile noastre ranchiună față de cei care cred. Domnul nostru, Tu ești Bland și Milostiv!»”

Coran 59:10

Un principiu al oamenilor Sunnei și ai comunității

Printre principiile oamenilor Sunnei și ai comunității se află curăția inimilor și a limbilor lor față de companionii Trimisului lui Allah ﷺ și curăția inimilor și a limbilor lor față de frații lor musulmani, în orice timp și în orice loc:

﴿وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ
رَّحِيمٌ﴾

„Și nu lăsa în inimile noastre ranchiună față de cei care cred.
Domnul nostru, Tu ești Blând și Milostiv!”

Coran 59:10 • Fragment coranic

Ei pun în practică vorbele Profetului ﷺ:

لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ

„Niciunul dintre voi nu crede până când nu iubește pentru fratele
său ceea ce iubește pentru sine.”

Al-Bukhārī, nr. 13.

Aceasta este o însușire a oamenilor Sunnei și ai comunității, gruparea salvată: urmează această cale, sunt devotați unii altora, se apropie unii de alții, se milostivesc unii de alții și se respectă reciproc. Sunt un singur trup, o singură zidire și o singură comunitate. Se îngrijesc de ocrotirea celorlalți și își păstrează respectul unii față de alții. Acestea sunt trăsături ale oamenilor Sunnei și ai comunității.

Cât despre cei care se împotrivesc oamenilor Sunnei și ai comunității, printre trăsăturile lor se află declararea altora drept inovatori, păcătoși abătuți și necredincioși, în orice timp și în orice loc.

3

Urmările apariției grupărilor rătăcite

Când au apărut grupările care se împotriveau oamenilor Sunnei și ai comunității, din aceasta au rezultat urmări urâte și roade rele, care i-au influențat pe mulți oameni. Aceștia s-au lăsat influențați, le-au moștenit și au început să le răspândească ori de câte ori li se ivește prilejul. Fac aceasta la îndemnul diavolilor dintre djinni și oameni. Este o primejdie mare, fiindcă distruge unitatea comunității islamice.

Printre aceste urmări urâte și roade rele ale grupărilor rătăcite se află obiceiul de a-i declara pe alții inovatori, păcătoși abătuți și necredincioși. Cei care au moștenit această cale de la înaintașii lor o răspândesc; ea este chiar temelia căii lor stricate.

Un semn al oamenilor Sunnei și ai comunității este că sunt feriți de aceste boli. În schimb, o trăsătură a celor care li se împotrivesc este însușirea acestor boli rele și molipsitoare: declararea altora drept inovatori, păcătoși abătuți și necredincioși și preocuparea pentru asemenea lucruri. Oricât timp ar trece și oricât s-ar schimba mijloacele, calea grupărilor rătăcite răspândește aceste plăgi și epidemii. Calea oamenilor Sunnei și ai comunității este însă să se ferească de aceste lucruri vrednice de muștrare, să învețe religia lui Allah Preaînaltul, să se țină de Cartea lui Allah și de Sunna Trimisului Său ﷺ și să-și păstreze inimile și limbile curate față de înaintașii acestei comunități și față de frații lor credincioși.

De aceea Allah Preaînaltul a spus despre ei:

﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَيَطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾

„Credincioșii și credincioasele sunt sprijinitori unii altora. Ei poruncesc ceea ce este drept, opresc răul, împlinesc rugăciunea, dau dania și ascultă de Allah și de Trimisul Său. De aceștia Se va milostivi Allah. Allah este Puternic și Înțelept.”

Coran 9:71

Printre cele mai însemnate forme de poruncire a binelui și oprire a răului este oprirea acuzațiilor nedrepte de inovație, abatere și necredință. Ei le interzic și avertizează împotriva lor. Preocuparea lor este fapta dreaptă: o îndeamnă, o săvârșesc și învață să o cunoască. „Împlinesc rugăciunea și dau dania”: aceasta este lucrarea lor. Își sunt de folos lor înșiși și altora și „ascultă de Allah și de Trimisul Său”.

Printre cele mai însemnate forme de ascultare de Allah și de Trimisul Său este că îi îndeamnă pe oameni să se unească în jurul Cărții lui Allah Preaînaltul și al Sunnei Trimisului Său ﷺ, să fie în bună înțelegere și frați pentru Allah. Allah i-a făcut frați pe credincioși, după cum a spus:

﴿فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا﴾

„Și, prin binefacerea Lui, ați devenit frați.”

Coran 3:103 • Fragment coranic

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾

„Credincioșii sunt frați.”

Coran 49:10 · Fragment coranic

Pentru ei, fraternitatea credinței este mai trainică decât cea a înrudirii. Ei păstrează această fraternitate, iar aceasta este calea oamenilor credinței.

Cât despre oamenii ipocriziei — între ei se află și grupările rătăcite — Allah Preaînaltul i-a descris astfel:

﴿الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِّنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ

بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا

اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾

„Ipocriții și ipocritele sunt unii asemenea altora: poruncesc răul, opresc binele și își strâng mâinile. Ei L-au uitat pe Allah, iar El i-a lăsat uitării. Ipocriții sunt cei nelegiuiți.”

Coran 9:67

Însușirile lor sunt, așadar, pe deplin opuse însușirilor credincioșilor.

Acuzațiile de abatere, inovație și necredință

În această vreme, mai ales în rândurile tinerilor și ale unora dintre musulmanii care nu cunosc adevărata învățătură a Islamului și au o râvnă exagerată sau un entuziasm nepotrivit, s-a răspândit obiceiul de a-i declara pe alții necredincioși, păcătoși abătuți și inovatori. Căutarea și scormonirea defectelor, scoaterea lor la iveală și răspândirea lor până când ajung cunoscute au devenit preocuparea lor în toate treburile vieții. Acesta este un semn de tulburare și de rău. Îl rugăm pe Allah, slăvit și preînalt este El, să-i ferească pe musulmani de răul ei, să le arate tinerilor musulmani calea dreaptă, să le dăruiască puțința de a urma calea înaintașilor dreptcredincioși și să-i țină departe de chemătorii la rău.

Ce este fisq și când este musulmanul fâsiq?

Fisq înseamnă ieșirea din ascultarea de Allah. Este o formă de ieșire care nu îl scoate însă pe cel care o săvârșește din Islam; el este considerat fâsiq. Musulmanul este fâsiq dacă săvârșește un păcat major, precum adulterul, consumul de vin, furtul, luarea dobânzii sau alt păcat asemănător, fără să îl considere îngăduit, ci săvârșindu-l împins de patimă și poftă. El este socotit fâsiq.

Potrivit oamenilor Sunnei și ai comunității, el este un credincios cu credința scăzută sau un credincios prin credința sa și fâsiq prin păcatul său major. El rămâne dintre credincioși și dintre oamenii monoteismului. Dacă nu are nicio însușire a asocierii care scoate din religie, el păstrează numele credinței și al Islamului. Este musulman și credincios, dar cu credința scăzută. Aceasta se numește fisq, iar cel care îl săvârșește este numit fâsiq.

Dacă săvârșește un păcat major pentru care se aplică o pedeapsă prescrisă, aceasta se aplică asupra lui. Cu toate acestea, el rămâne dintre credincioși și este tratat ca un credincios. Dacă nu ar fi dintre credincioși, nu ar fi de ajuns aplicarea pedepsei prescrise, ci ar trebui să fie ucis, fiindcă apostatul trebuie ucis, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ:

من بدل دينه فاقتلوه

„Pe cel care își schimbă religia, ucideți-l.”

Al-Bukhārī, nr. 3017.

Faptul că acestui păcătos i se aplică pedeapsa prescrisă arată că el este dintre oamenii credinței și că este tratat ca un credincios. I se arată devotament pe măsura credinței sale și este dezaprobat pe măsura neascultării sale, fiindcă nu a ieșit din cercul credinței. Aceasta este învățătura oamenilor Sunnei și ai comunității.

Învățătura Khawārij despre cel care săvârșește un păcat major

Învățătura Khawārij și a Mu‘tazila este opusă învățăturii oamenilor Sunnei și ai comunității. Khawārij îl socotesc pe cel care săvârșește un păcat major necredincios, ieșit din religie. Potrivit învățăturii lor, dacă moare fără să se căiască, rămâne veșnic în Foc.

Mu‘tazila spun că el iese din Islam, dar nu intră în necredință. Ei îl așază într-o „stare între cele două stări”: nu este numit nici necredincios, nici credincios. Dacă moare fără să se căiască, rămâne veșnic în Foc, așa cum spun și Khawārij.

Judecata oamenilor Sunnei asupra păcatului major

Oamenii Sunnei spun că despre credinciosul care săvârșește un păcat major nu se spune că are credință deplină, ci că are credință scăzută. Cei care spun că are credință deplină sunt Murji’a, care afirmă: „Nicio neascultare nu dăunează alături de credință, după cum nicio ascultare nu folosește alături de necredință.” Ei sunt la polul opus față de Khawārij, care spun că acesta a ieșit din credință. Sunt două extreme opuse.

Învățătura oamenilor Sunnei este calea de mijloc în această chestiune. Ei nu spun că omul are credință deplină, cum spun Murji'a, nici că este necredincios, cum spun Khawārij, și nici că se află într-o stare între cele două stări, cum spun Mu'tazila. Ei spun că este un credincios cu credința scăzută: credincios prin credința sa și fâsiq prin păcatul său major. El este iubit dintr-un punct de vedere și dezaprobat din altul.

Dacă moare fără să se căiască, judecarea lui Îi revine lui Allah, slăvit și preaînalt este El. Se află sub voința Lui: dacă Allah voiește, îl iartă; dacă voiește, îl pedepsește, apoi el va ieși din Foc. Allah Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾
ج

„Allah nu iartă să I se asocieze ceva, dar iartă ceea ce este mai prejos de aceasta cui voiește.”

Coran 4:48 · Fragment coranic

După cum spune și hadithul:

يُخْرِجُ مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ أَدْنَى مِثْقَالِ حَبَّةٍ
خَرْدَلٍ مِنْ إِيْمَانٍ

„Va ieși din Foc cel în a cărei inimă se află credință chiar și cât cea mai mică greutate a unui bob de muștar.”

Al-Bukhārī, nr. 7510.

Învățătura oamenilor Sunnei și ai comunității se întemeiază pe dovezile din Carte și din Sunna. Este învățătura cumpătării și a căii de mijloc între grupările rătăcite, după cum comunitatea islamică este o comunitate de mijloc între neamurile necredincioase. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى

النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۖ

„Astfel am făcut din voi o comunitate de mijloc, ca să fiți martori asupra oamenilor și Trimisul să fie martor asupra voastră.”

Coran 2:143 · Fragment coranic

Dovezi că fāsiq nu iese din credință

O dovadă că fāsiq nu a ieșit din credință este că Allah, slăvit și preaînalt este El, a poruncit împăcarea celor care se luptă între ei. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا ۖ

„Dacă două grupuri de credincioși se luptă între ele, împăcați-le.”

Coran 49:9 · Fragment coranic

Allah, slăvit și preaînalt este El, a numit cele două grupuri credincioși, deși se luptau între ele:

﴿فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا صَلَّٰوَةً فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ
فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ
فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُقْسِطِينَ﴾

„Împăcați-le. Dacă unul dintre ele se ridică împotriva celuilalt, luptați împotriva celui care se ridică până când revine la porunca lui Allah. Dacă revine, împăcați-le cu dreptate și fiți drepecți, fiindcă Allah îi iubește pe cei drepecți.”

Coran 49:9 • Fragment coranic

Apoi Allah Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ﴾

„Credincioșii sunt frați, așadar împăcați-i pe cei doi frați ai voștri.”

Coran 49:10 • Fragment coranic

Allah i-a numit pe cei doi care se luptă frați credincioși. Aceasta arată că păcatul major care nu ajunge la asociere nu scoate din cercul credinței.

Tot astfel este cuvântul lui Allah Preaînaltul atunci când a rânduit pentru rudele celui ucis dreptul la talion față de ucigaș:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ^ص
الْحُرِّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنْثَىٰ بِالْأُنْثَىٰ^ج فَمَنْ عَفَىٰ لَهُ^{هـ}
مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبِعْ بِالْمَعْرُوفِ^م﴾

„O, voi care credeți! V-a fost prescris talionul pentru cei uciși: omul liber pentru omul liber, robul pentru rob și femeia pentru femeie. Celui căruia fratele său îi iartă ceva să i se urmeze cu bună-cuviință.”

Coran 2:178 · Fragment coranic

„Căruia i se iartă” se referă la ucigaș, iar „de către fratele său” se referă la cel ucis. Cel ucis este numit astfel frate al ucigașului, deși uciderea este unul dintre păcatele majore. Cu toate acestea, i-a numit frați. Aceasta arată că păcatele majore care nu ajung la asociere nu scot din religie.

Inovația religioasă și judecarea ei

Oamenii Sunnei și ai comunității au definit inovația religioasă astfel: ceea ce a fost introdus în religie fără să îi aparțină. Dacă cineva aduce o formă de adorare prin care caută apropierea de Allah, dar care nu se află în religia lui Allah și nu are dovadă din Carte sau din Sunna, aceasta este inovație. Dovada este cuvântul Profetului ﷺ:

من عمل عملاً ليس عليه أمرنا فهو رد

„Cine săvârșește o faptă care nu este potrivit poruncii noastre, aceasta este respinsă.”

Muslim, nr. 1718.

Într-o altă relatare:

من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد

„Cine introduce în această rânduială a noastră ceva care nu face parte din ea, acel lucru este respins.”

Al-Bukhārī, nr. 2697.

Musulmanii sunt datori să se limiteze, în actele de adorare, la ceea ce Allah și Trimisul Său au rânduit și să nu adauge nimic ce Allah și Trimisul Său ﷺ nu au rânduit. Allah Preaînaltul a spus:

﴿يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوْا مَا جَاءَ مِنْكُمْ مِنْ اَنْبِيَآءٍ قَبْلَ الَّذِيْ جَاءَ بِكُمُ الرِّسَالُ ۚ كَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ۚ وَهُوَ مَحْسِنٌ فَلَهُۥ اَجْرُهُۥ عِنْدَ رَبِّهٖ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ﴾

„Ba da! Cel care își supune fața lui Allah și face binele își are răsplata la Domnul său. Asupra lor nu va fi teamă și nici nu se vor întrista.”

Coran 2:112

„Își supune fața lui Allah” înseamnă că vine cu monoteism curat. „Și face binele” înseamnă că îl urmează pe Trimisul ﷺ, punând în practică ceea ce a adus el, fără să adauge nimic. Cine adaugă în adorare ceva ce Trimisul ﷺ nu a rânduit este inovator, iar nu făcător de bine.

Sensul mărturisirii că Muḥammad este Trimisul lui Allah este să ascuți de el în ceea ce a poruncit, să crezi ceea ce a vestit, să te ferești de ceea ce a interzis și oprit și să nu-L adori pe Allah decât potrivit celor rânduite de el. Aceasta este cerința mărturisirii că Muḥammad este Trimisul lui Allah.

Allah, slăvit și preaînalt este El, a spus:

﴿وَمَا اَتَاكُمُ الرَّسُوْلُ فَخُذُوْهُ وَمَا نَهٰكُمْ عَنْهُۥ فَانْتَهُوْا ۚ﴾

„Ceea ce vă dă Trimisul luați, iar de la ceea ce vă oprește abțineți-vă.”

Coran 59:7 · Fragment coranic

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدُمُوا
 بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

„O, voi care credeți! Nu o luați înaintea lui Allah și a Trimisului Său și temeți-vă de Allah. Allah este Auzitor și Atoateștiutor.”
 Coran 49:1

Inovatorul este, așadar, cel care a introdus în religia lui Allah ceea ce nu face parte din ea, fără dovadă din Coran sau din Sunna. Nu orice persoană care se deosebește de alta sau greșește în ijtihād este inovatoare. Mujtahidul primește două răsplăți dacă ajunge la judecata corectă, iar dacă greșește primește o răsplată pentru străduința sa.

Prin mujtahidi sunt avuți în vedere cei care sunt îndreptățiți să facă ijtihād și îndeplinesc condițiile sale cunoscute. Tot astfel, dacă o persoană greșește din pricina unei interpretări, aceasta constituie o îndoială care împiedică declararea ei drept inovatoare. Ea a crezut că interpretarea sa este admisibilă sau a urmat pe cineva pe care îl socotea pe adevăr. În cazul ei se spune că a greșit ori s-a abătut, nu că este inovatoare.

Dovada este că companionii, Allah să fie mulțumit de ei, făceau ijtihād și aveau păreri diferite în unele chestiuni. Nu se declarau unii pe alții inovatori și nici nu se păraseau. Erau frați care se iubeau și se sprijineau, fiindcă erau o singură comunitate, chiar dacă se deosebeau în unele chestiuni în care Legea permite ijtihādul și deducerea judecăților.

Cunoașterea valorii și a locului învățaților

Învățații își au locul și valoarea lor. De aceea, obiceiul de a-i declara pe alții inovatori a apărut pe limbile unor neștiutori sau ale unor începători în căutarea cunoașterii. Ei îi socotesc inovatori pe cei care interpretează și pe cei care urmează pe altcineva, au răspândit această afirmație și au început să se acuze unii pe alții

de inovație. S-au dușmănit, au rupt legăturile și și-au întors spatele.

Lucrurile nu s-au oprit la ei, ci i-au atins și pe învățații din trecut. Îi auzi pe acești neștiutori spunând: „*Ibn Ḥajar este inovator, al-Nawawī este inovator, Abū Ḥanīfa este inovator*” și la fel despre alți mari imami. Spun aceasta din pricina unor greșeli de ijtihād care nu îndreptățesc declararea lor drept inovatori, fiind greșeli particulare.

Acești învățați au merite, credibilitate și un loc în Islam. Au oferit Islamului și musulmanilor multe lucruri folositoare. Musulmanii se folosesc de scrierile și cărțile lor pentru a înțelege Cartea lui Allah și Sunna Trimisului Său ﷺ. Chiar dacă presupunem că în unele dintre cuvintele lor există o greșeală, locul, meritul, cunoașterea și slujirea Sunnei profetice acoperă această mică greșeală particulară.

Trebuie să cunoaștem valoarea învățaților noștri, din trecut și din prezent, să cerem milă pentru ei și să ne rugăm lui Allah pentru ei, după cum a spus Preaînaltul:

﴿وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا

وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ﴾

„Iar cei care au venit după ei spun: «Domnul nostru, iartă-ne pe noi și pe frații noștri care ne-au întrecut în credință.»”

Coran 59:10 · Fragment coranic

Felurile inovației religioase

Inovațiile nu sunt toate de același fel. Există inovații care scot din credință și altele care nu ajung la aceasta. De aceea trebuie să cântărim fiecare lucru cu măsura potrivită și să ne adresăm oamenilor cunoașterii. Ei au împărțit inovația în două categorii: inovație care scoate din credință, precum afirmațiile Jahmiyya și ale extremiștilor dintre grupări, precum și alte afirmații care scot din Islam; și inovație mai prejos de aceasta, al cărei adept rămâne musulman, deși are o inovație. Să nu fim nedreți cu oamenii:

﴿وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا﴾

„Când vorbiți, fiți dreți.”

Coran 6:152 · Fragment coranic

6 Takfīr: feluri și reguli

Un alt fenomen care s-a ivit este cel al declarării altora drept necredincioși. Necredința este de două feluri:

Primul: necredința originară. Este cazul celui care nu a intrat niciodată în Islam, precum politeiștii, cei care neagă atributele lui Allah și alte feluri de necredincioși, budiști sau atei. Aceștia sunt necredincioși prin necredință originară.

Al doilea: necredința apostatului care părăsește religia Islamului. El era musulman, apoi săvârșește un lucru care anulează Islamul său, iese din religie și devine apostat. Acesta este un necredincios apostat.

Lucrurile care anulează Islamul sunt cunoscute și definite de oamenii cunoașterii. Cine Îi asociază ceva lui Allah, invocă pe altcineva în locul lui Allah, cere izbăvire de la altcineva în locul Lui sau aduce o jertfă pentru altcineva în locul Lui este socotit necredincios, apostat din Islam, fiindcă a săvârșit asocierea majoră, chiar dacă rostea cele două mărturisiri.

Tot dintre lucrurile care anulează Islamul sunt insultarea lui Allah sau a Trimisului Său ﷺ și batjocorirea unui lucru din Cartea lui Allah ori din Sunna Trimisului ﷺ. Cine Îl batjocorește pe Allah, Cartea Sa, Trimisul Său sau Sunna sa devine necredincios prin aceasta, fie că vorbește serios, fie că glumește. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَلَيْنِ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ
وَأَيَّتِهِ ۖ وَرَسُولِهِ ۖ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ
بَعْدَ إِيمَانِكُمْ﴾

„Dacă îi întrebi, vor spune: «Noi doar vorbeam și ne jucam.»
Spune: «De Allah, de semnele Sale și de Trimisul Său vă bateați
joc? Nu vă dezvinovațiți: ați devenit necredincioși după credința
voastră.»”

Coran 9:65–66 · Fragment coranic

Ce au spus ei? Au spus: „Nu am văzut oameni ca acești cititori ai noștri: mai mincinoși la vorbă, mai lacomi la mâncare și mai lași la întâlnirea cu dușmanul.” Se refereau la Trimisul lui Allah ﷺ și la companiile săi. Allah a revelat în Cartea Sa necredința lor, într-un verset care va fi recitat până în Ziua Învierii, pentru a-i avertiza pe musulmani să nu cadă într-un asemenea lucru.

Tot astfel, învățarea și predarea vrăjitoriei este necredință în Allah Preaînaltul, ca și pretinderea cunoașterii celor nevăzute prin ghicit, vrăjitorie, astrologie sau divinație. Aceasta este necredință care scoate din religie și asupra celui care o săvârșește se pronunță judecata de necredință.

Tot astfel, dacă cineva declară oprit ceea ce este unanim recunoscut drept îngăduit sau îngăduit ceea ce este unanim recunoscut drept oprit, devine necredincios prin aceasta. La fel, dacă neagă ceva cunoscut în mod necesar din religie, precum

obligăția rugăciunii, a daniei, a postului sau a pelerinajului, asupra sa se pronunță judecata de necredință.

Dar dacă cineva săvârșește un păcat major, asupra sa se pronunță judecata de fisq. Dacă greșește, săvârșește o neascultare sau se abate, este descris drept unul care greșește ori se abate, potrivit faptei săvârșite. Dreptatea cere să cântărim lucrurile cu măsurile lor religioase, fără să-i declarăm necredincioși pe toți cei care au săvârșit o abatere sau un păcat.

De pildă, cel care ia dobândă este socotit fâsiq, autor al unui păcat major, în afară de cazul în care o consideră îngăduită, adică spune: „*Dobânda este îngăduită.*” Atunci spunem că este necredincios, fiindcă a declarat îngăduit ceea ce este unanim recunoscut drept oprit. Dacă însă o ia fără să o considere îngăduită, el este socotit fâsiq și nu iese prin aceasta din religie, ci este tratat asemenea credincioșilor care săvârșesc păcate.

Neștiutorii care se socotesc învățați sunt cei care rostesc acuzații de necredință la întâmplare. Ei nu au înțeles religia lui Allah Preaînaltul. Doar citesc cărți, urmăresc greșelile, iau etichete de abatere și le aplică fără cunoaștere celor cărora nu li se potrivesc, fiindcă nu știu să așeze fiecare lucru la locul său în religia lui Allah Preaînaltul.

Ei sunt asemenea unui neștiutor care a luat o armă fără să știe să o folosească. Acesta riscă să se omoare pe sine, familia și rudele sale, fiindcă nu știe să folosească acel instrument.

De aceea, cei care folosesc etichetele de inovator, păcătoș abătut și necredincios fără să le înțeleagă trebuie să învețe înainte să vorbească și să se teamă de Allah Preaînaltul. A vorbi fără cunoaștere despre aceste chestiuni este un rău cumplit. Este și o vorbire despre Allah fără cunoaștere, iar aceasta este mai gravă decât asocierea, potrivit cuvintelor Sale:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنٌ
وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ
بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

„Spune: «Domnul meu a oprit numai faptele rușinoase, cele văzute și cele ascunse, păcatul și asuprirea fără drept, să-I asociați lui Allah ceva pentru care El nu a pogorât nicio dovadă și să spuneți despre Allah ceea ce nu cunoașteți.»”

Coran 7:33

Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ
ج
وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ
عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ﴾

„Nu spuneți, după minciuna rostită de limbile voastre: «Acesta este îngăduit, iar acesta este oprit», ca să născociți minciuni despre Allah. Cei care născocesc minciuni despre Allah nu vor izbândi.”

Coran 16:116

ص
﴿إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ﴾

„Numai cei care nu cred în semnele lui Allah născocesc minciuna.”

Coran 16:105 • Fragment coranic

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰ

ج
إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾

„Cine este mai nedrept decât acela care născocește o minciună despre Allah în vreme ce este chemat la Islam? Allah nu călăuzește neamul celor nedrești.”

Coran 61:7

În aceste chestiuni, tinerii musulmani și căutătorii cunoașterii trebuie să învețe cunoașterea folositoare din izvoarele ei și de la oamenii ei recunoscuți. Apoi să învețe cum să vorbească și cum să așeze fiecare lucru la locul său. Oamenii Sunnei și ai comunității, din trecut și din prezent, și-au păzit limbile și nu au vorbit decât cu știință.

Paza limbii și verificarea știrilor

Cuvintele prin care cineva îl declară pe altul păcătos abătut, inovator sau necredincios sunt primejdioase. Ele nu rămân fără urmări atunci când omul le rostește. Profetul ﷺ a spus:

لا يقول الرجل للرجل: يا كافر إلا بآء بها أحدهما

„Nimeni nu-i spune altuia: «Necredinciosule!» fără ca această vorbă să se întoarcă asupra unuia dintre ei.”

Al-Bukhārī, nr. 6104.

El ﷺ a mai spus:

تكفير المؤمن كقتله ولعن المؤمن كقتله

„A-l declara necredincios pe credincios este asemenea uciderii lui, iar a-l blestema pe credincios este asemenea uciderii lui.”

Al-Bukhārī, nr. 6105.

Dacă un om îi spune fratelui său: „Păcătos abătut! Necredinciosule! Dușman al lui Allah!”, iar acesta nu este astfel, povara acelei vorbe se întoarce asupra celui care a rostit-o. Un om a spus: „Pe Allah, Allah nu-l va ierta pe cutare!” Atunci Allah, slăvit și preainalt este El, a spus:

من ذا الذي يتألى علي ألا أغفر لفلان، إني قد غفرت

له وأحببت عملي

„Cine este acela care jură pe Mine că nu-l voi ierta pe cutare? Eu l-am iertat, iar fapta ta am făcut-o zadarnică.”

Muslim, nr. 2621.

Și aceasta a fost o singură vorbă. Profetul ﷺ a spus:

إِنَّ الرَّجُلَ لِيَتَكَلَّمَ بِالْكَلِمَةِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ لَا يُلْقِي لَهَا بِالْأَرَضِ
يَهْوِي بِهَا فِي النَّارِ أَبْعَدَ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

„Omul rostește un cuvânt care stârnește mânia lui Allah, fără să-i dea atenție, și prin el cade în Foc mai departe decât distanța dintre cer și pământ.”

Al-Bukhārī, nr. 6478; Muslim, nr. 2988.

Un singur cuvânt poate fi, așadar, foarte primejdios.

Cei care atacă cinstea învățaților din trecut sau a altora, declarându-i necredincioși, păcătoși abătuți și inovatori, nu îi vătămază pe învățați, ci se vătămază pe ei înșiși. Învățații au valoarea, cunoașterea și locul lor, iar Allah nu le pierde faptele și marile servicii aduse Islamului și musulmanilor. Urmărire atacurilor împotriva lor se întorc asupra celor care vorbesc. Cei care atacă cinstea învățaților, morți sau vii, trebuie să se teamă de Allah. El Preaînaltul a avertizat comunitatea să nu îi urmeze pe asemenea oameni, spunând:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن
تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٤٩﴾

„O, voi care credeți! Dacă un om abătut vă aduce o știre, cercetați-o, ca nu cumva să vătămăți un neam din neștiință și apoi să ajungeți să vă căiți de ceea ce ați făcut.”

Coran 49:6

„Cercetați-o” înseamnă: verificați vorbele lor și nu vă lăsați influențați de ele de la prima auzire. Allah Preaînaltul a spus:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَن
يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّنْ نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ
خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۖ وَلَا تَلْهَوْا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَبِ
بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَن لَّمْ يَتُبْ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

„O, voi care credeți! Să nu-și bată joc un neam de alt neam: poate că aceștia sunt mai buni decât ei. Nici femeile să nu-și bată joc de alte femei: poate că acestea sunt mai bune decât ele. Nu vă defăimați unii pe alții și nu vă chemați cu porecle jignitoare. Ce rău este numele de abatere după credință! Cei care nu se căiesc sunt nedrepti.”

Coran 49:11

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ
الظَّنِّ إِثْمٌ ۖ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا ۖ﴾

„O, voi care credeți! Feriți-vă de multe bănuieli, fiindcă unele bănuieli sunt păcat. Nu vă iscodiți și nu vă bârșiți unii pe alții.”

Coran 49:12 • Fragment coranic

Allah, slăvit și preaînalt este El, a interzis bănuiala rea față de musulmani în general. Cu atât mai mult dacă este îndreptată

împotriva învățaților! Bănuiala rea față de învățați este o faptă gravă, fiindcă ei sunt moștenitorii profeților. Dacă această comunitate nu are încredere în învățații ei, în cine va avea încredere?

﴿وَلَا تَجَسَّسُوا﴾

„Nu vă iscodiți.”

Coran 49:12 · Fragment coranic

Adică nu căutați greșelile ascunse ale musulmanilor.

﴿وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ

لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ﴾

„Nu vă bârșiți unii pe alții. Oare i-ar plăcea vreunuia dintre voi să mănânce carnea fratelui său mort? Ați urî aceasta.”

Coran 49:12 · Fragment coranic

Aceasta înseamnă că a mânca din carnea unui mort este mai puțin grav decât a ataca cinstea învățaților, fiindcă ei sunt cei mai buni din comunitate. Profetul ﷺ a spus:

الغيبة ذكرك أخاك بما يكره

„Bârfa este să-l pomenști pe fratele tău prin ceea ce lui nu-i place.”

Muslim, nr. 2589.

Ei au întrebat: „*Trimis al lui Allah, dar dacă fratele meu are într-adevăr ceea ce spun?*” El a răspuns:

إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ اغْتَبْتَهُ، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ مَا
تَقُولُ فَقَدْ بَهْتَهُ

„*Dacă are ceea ce spui, l-ai bârfit. Dacă nu are ceea ce spui, l-ai calomniat.*”

Muslim, nr. 2589.

Cel care vorbește astfel se află, așadar, în una dintre două stări: fie bârfește, mâncând carnea unui mort, fie este un calomniator mincinos.

Datoria de a da un sfat sincer

Musulmanii trebuie să le dea sfat sincer acestor oameni care își lasă limbile fără frâu, să le dezaprobe cu tărie purtarea și să-i oprească, poate se vor întoarce la ceea ce este drept. Astfel, comunitatea musulmanilor va fi ferită de păcat și pedepsă. Sfătuiți-i, fiindcă religia este sfat sincer.

Vorbele lor sunt o mare primejdie pentru musulmani: îi dezbină, le slăbesc comunitatea, sporesc dușmănia dintre ei și îndepărtează încrederea în învățații musulmanilor. Pierderea încrederii dintre comunitate și învățații ei este ținta dușmanilor, ca să se piardă această mare bogăție a cunoașterii. De aceea, cei care urmăresc greșelile învățaților trebuie să se căiască la Allah și să înceteze acești pași, fiindcă ei sunt dintre pașii Satanei. Allah, slăvit și preainalt este El, a spus:

ج
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوتَ الشَّيْطَانِ﴾

„*O, voi care credeți! Nu urmați pașii Satanei.*”

Coran 24:21 • Fragment coranic

Noi toți și toți musulmanii trebuie să ne căim la Allah, slăvit și preainalt este El, să răspândim iubirea între musulmani și să înlăturăm ceea ce stârnește ranchiună, dezbinare și ură între ei.

Îi cer iertare lui Allah pentru mine, pentru voi și pentru toți musulmanii. Îl rog să ne călăuzească pe noi și pe voi spre fapta dreaptă și să facă din lucrarea noastră una dreaptă, dedicată numai Feței Sale nobile. Binecuvântarea lui Allah să fie asupra Profetului nostru Muḥammad, asupra întregii sale familii și a companionilor săi.

Comentariul șeicului ‘Abd al-‘Azīz ibn Bāz

Comentariu asupra prelegerii „*Takfīr și regulile sale*”, susținută de șeicul Șālih al-Fawzān.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător.

Lauda Îi aparține lui Allah. Binecuvântarea și pacea să fie asupra Trimisului lui Allah, asupra familiei și a companionilor săi și asupra celor care îi urmează călăuzirea. Acestea fiind spuse: Aceste cuvinte bune rostite de șeicul Șālih al-Fawzān privesc o chestiune gravă și primejdioasă, care merită grijă și atenție: ceea ce spun unii oameni despre cinstea învățaților din pricina unor greșeli de care nimeni nu este scutit. Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

كُلُّ بَنِي آدَمَ خَطَاءٌ وَخَيْرُ الْخَطَائِينَ التَّوَابُونَ

„Toți fiii lui Ādam greșesc, iar cei mai buni dintre cei care greșesc sunt cei care se căiesc.”

Al-Tirmidhī, nr. 2499.

Protecția de greșeală le este dată profeților și trimișilor, fiindcă ei transmit de la Allah Preaînaltul. Ceilalți pot greși. Învățatul căruia Allah îi dă izbândă, cu bună înțelegere a religiei, are parte de un mare bine dacă face ijtihād și caută adevărul: primește două răsplăți dacă ajunge la judecata corectă și o răsplată dacă greșește, iar greșeala sa este iertată. Aceasta a fost statornicită prin cuvântul Profetului ﷺ.

Șeicul a lămurit în această chestiune ceea ce trebuia lămurit și și-a explicat cuvintele. Allah să-l răsplătească cu bine, să-i mărească răsplata, să ne sporească nouă, lui și tuturor

musulmanilor călăuzirea și izbânda și să ne facă pe toți să folosim aceste cuvinte bune.

Îi îndemn pe toți frații mei și pe toți cei care caută cunoașterea să acorde atenție acestei chestiuni și să se folosească de acest sfat. Să se ferească de a vorbi despre Allah fără cunoaștere și de a ataca cinstea învățaților fără cunoaștere. Dacă cineva află o greșeală, o arată, păstrând respectul față de învățați și locul lor, după cum spunea Profetul ﷺ:

مَا بَالُ أَقْوَامٍ قَالُوا كَذَا وَكَذَا

„Ce se întâmplă cu unii oameni care au spus cutare și cutare lucru?”

Relatare profetică

Greșeala este arătată prin dovadă, recunoscând totodată locul, valoarea și respectul cuvenit celui care a greșit.

Învățații au unele greșeli. Allah Preaînaltul, prin blândețea și bunătatea Sa, le iartă greșelile, fiindcă ele vin după străduință și căutarea adevărului. El îi răsplătește pentru ijtihād și le dă două răsplăți când ajung la judecata corectă. Învățații sunt moștenitorii profeților și martorii unicității lui Allah Preaînaltul. El a spus:

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا

بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾^ج

„Allah mărturisește că nu există altă divinitate în afară de El, la fel îngerii și oamenii cunoașterii, stând cu dreptate. Nu există altă divinitate în afară de El, Cel Puternic și Înțelept.”

Coran 3:18

Este obligatoriu să le cunoaștem valoarea, să gândim bine despre ei, să le înțelegem vorbele în sensul cel mai bun și să le amintim meritele. Ei nu sunt feriți de greșeli. Cei care au ajuns la judecata corectă primesc două răsplăți, iar cei care au greșit

primesc o răsplată pentru răbdarea și străduința lor. Allah să-i ierte și să ne facă pe toți dintre cei care îi urmează. Oamenii cunoașterii, oriunde s-ar afla, trebuie să cerceteze cu grijă lucrurile, mai ales cele care țin de judecățile religioase. Să nu vorbească decât cu știință și înțelegere, ca să nu vorbească despre Allah și despre Trimisul lui Allah ﷺ fără cunoaștere. A vorbi despre Trimis fără cunoaștere este unul dintre păcatele majore, pe care Allah l-a așezat chiar mai presus de păcatul asocierii, din pricina marelui rău care rezultă din el. Allah Preaînaltul a spus:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ﴾

„Spune: «Domnul meu a oprit numai faptele rușinoase.»”

Coran 7:33 · Fragment coranic

Adică: spune-le oamenilor, Muḥammad:

﴿إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ
وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنْزِلْ بِهِ
سُلْطَنًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

„Domnul meu a oprit numai faptele rușinoase, cele văzute și cele ascunse, păcatul și asuprirea fără drept, să-I asociați lui Allah ceva pentru care El nu a pogorât nicio dovadă și să spuneți despre Allah ceea ce nu cunoașteți.”

Coran 7:33 · Fragment coranic

A vorbi despre Allah fără cunoaștere este așezat mai presus de asociere din pricina mării primejdii care decurge din aceasta, fie că este vorba despre numele și atributele lui Allah, despre Legea și religia Sa sau despre cinstea oamenilor. Într-un alt verset, Allah Preaînaltul a arătat că aceasta este dintre pașii Satanei, la care el îi cheamă. Allah a spus în Sura al-Baqara:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾^ج

„O, oameni! Mâncați din ceea ce se află pe pământ, îngăduit și bun, și nu urmați pașii Satanei. El vă este un dușman vădit. El vă poruncește numai răul și fapta rușinoasă și să spuneți despre Allah ceea ce nu cunoașteți.”

Coran 2:168-169

Satana poruncește tot răul, iar printre acestea se află vorbirea despre Allah fără cunoaștere. Omul răspunde pentru auzul, vederea, inima și credința sa. Allah, slăvit și preaînalt este El, a spus:

﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا﴾^ج

„Nu urma ceea ce nu cunoști. Auzul, vederea și inima — pentru toate acestea vei fi întrebat.”

Coran 17:36

Oamenii cunoașterii trebuie să cerceteze cu grijă și să înțeleagă limpede. Cel care caută cunoașterea trebuie să fie cumpătat, să

urmărească dovada și adevărul și să-i întrebe pe învățați despre ceea ce îi este neclar. Să nu se avânte în chestiuni în care poate greși, căzând în ceea ce îi face rău și nu îi folosește.

Îl rugăm pe Allah să ne călăuzească pe noi, pe voi și pe toți musulmanii către ceea ce Îi este plăcut și să ne ferească de cauzele mâniei Sale. Îl rugăm să le dăruiască tuturor învățaților și căutătorilor cunoașterii înțelegere a religiei și limpezime în aceste lucruri. Îl rugăm și să-i călăuzească pe toți musulmanii spre ceea ce îi îndreaptă și să le dăruiască înțelegerea religiei. El Preaînaltul este Darnic și Generos. Nu există putere și nici tărie decât prin Allah.

Binecuvântarea, pacea și binefacerile lui Allah să fie asupra robului și Trimisului Său, Profetul nostru Muḥammad, asupra întregii sale familii și a companionilor săi.

Glosar

Takfir تكفير

Declararea unei persoane drept necredincioasă.

Fisq / fāsiq فسق / فاسق

Abatere de la ascultarea de Allah; fāsiq este cel care săvârșește această abatere. În chestiunea păcatelor majore discutată aici, termenul nu înseamnă ieșirea din Islam.

Bid'a بدعة

Inovație religioasă: ceea ce este introdus în religie fără dovadă din Coran și Sunna.

Ijtihād / mujtahid اجتهاد / مجتهد

Străduința calificată de deducere a unei judecăți religioase din dovezi; mujtahid este învățatul care îndeplinește condițiile acestei străduințe.

Ta'wīl تأويل

Interpretare; în discuția lucrării, o interpretare prin care cineva a înțeles greșit dovada, socotindu-și însă înțelegerea admisibilă.

Shirk شرك

Asocierea unui partener lui Allah în ceea ce Îi aparține numai Lui.

Khawārij الخوارج

Grupări care declară necredincios pe autorul unui păcat major și îl socotesc veșnic în Foc dacă moare fără să se căiască, potrivit descrierii discutate în lucrare.

Murji'a المرجئة

Grupări ale căror afirmații despre credință și păcat sunt discutate în contrast cu învățătura oamenilor Sunnei.

Bibliografie

1. Muḥammad ibn Ismāʿīl al-Bukhārī. Al-Ṣaḥīḥ.
2. Muslim ibn al-Ḥajjāj. Al-Ṣaḥīḥ.
3. Abū Dāwūd al-Sijistānī. Al-Sunan.
4. Muḥammad ibn ʿĪsā al-Tirmidhī. Al-Jāmiʿ.

Indice

adevăr	9, 24, 36
al-Nawawī	25
bârfa	36
credință	12, 18–19, 26, 34
cunoaștere	29–30, 39–41
fraternitate	15
Ibn Ḥajar	25
ijtihād	24–25, 38–39
inovație	9, 14, 22, 25–26
învățați	25, 29, 33, 35, 39, 42
Khawārij	9, 17–18
Murji'a	9, 18
Mu'tazila	17–18
necredință	9, 14, 17–18, 27–29
păcat major	16–18, 29

Al-Takfîr wa-Ḍawābiḥuhu

Takfîr Reguli și limite

O explicație a deosebirii dintre păcat, inovație și
necredință și a primejdiei acuzațiilor fără cunoaștere.
Șālih al-Fawzān îndeamnă la dreptate, cumpătare și
păstrarea fraternității.

Autor: Șālih ibn Fawzān al-Fawzān

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro